

Секція: ПЕРЕКЛАДАЧ БІБЛІЇ, ПОЛІТОЛОГ, ПУБЛІЦИСТ

УДК 929

В. В. Гой, І. Г. Химич, канд. екон. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

**ІВАН ПУЛЮЙ – ОДИН ІЗ ПЕРШИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ БІБЛІЇ СУЧАСНОЮ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

V. Hoi, I. Khymych, Ph. D., Associate Professor

**IVAN PULYUY IS ONE OF THE FIRST TRANSLATORS OF THE BIBLE IN
MODERN UKRAINIAN**

Іван Пулюй – видатний вчений, відомий відкриттям Х-променів, які з часом почали називати рентгенівськими. Проте небагато людей знають, що Пулюй був також політологом, публіцистом, перекладачем і громадським діячем. Іван Пулюй вніс вагомий вклад у розвиток цілої нації, освіти, культури, державності.

Іван Пулюй був поліглотом, теологом і знавцем класичних мов. Разом із відомими письменниками Пантелеймоном Кулішем і Іваном Нечуєм-Левицьким він працював над перекладом українською мовою та виданням Біблії. Перше повне видання було надруковано у Відні в 1903 році [1, с. 89].

Ідея – перекласти Біблію – з'явилася ще у Тараса Шевченка і Пантелеймона Куліша. Проте Шевченку не вдалося реалізувати задуму. Але Куліш почав реалізовувати намір власними силами. В деякі роки окремі частини Біблії друкувались у Львові й розповсюджувались на Галичині, а також незаконним шляхом в Наддніпрянській Україні.

У 1869 р. до перекладу Біблії рідною мовою приєднався Іван Пулюй. За оригінал було взято найсвіжіше на той час грецькомовне видання Британського та Іноземного Біблійного товариства.

Перекладачі розподілили між собою обов'язки: Пулюй перекладав з грецької точний варіант перекладу, а Куліш викладав його українською говіркою. Кінцевий варіант вони порівнювали із взірцевими перекладами на російську, німецьку, французьку, англійську мови, латину та інші мови. Наприкінці 1871 р. у Відні громадським коштом у друкарні Соммера було надруковано Євангелія від Івана, Луки, Марка, та Матвія тиражем п'ять тисяч примірників українською мовою.

Над перекладом Старого Завіту П. Куліш працював до кінця свого життя, однак виходу його у світ не дочекався (помер у 1897 р.). Пулюю надалі допомагав Іван Нечуй-Левицький. До перекладу святого Письма на українську мову Іван Пулюй доклав великих зусиль. Він порівнює у своїй автобіографії значення появи українського св. Письма зі значенням перекладу Біблії Лютера для німецького народу. Перекладу Біблії Пулюй присвятив 35 років свого життя [2, с. 199].

Отже, переклад Біблії став вагомим вкладом у розвиток української нації, культури і державності. Тому Пулюя можна назвати не лише видатним вченим, а й важливою постаттю у розвитку української мови.

Література:

1. Жижом, О. О. Іван Пулюй – перекладач Біблії. Університетська наука – 2019: тези доп. Міжнар. науково-техн. конф. ДВНЗ «ПДТУ». Маріуполь, 2019. Т. 4. С. 89–90.

2. Р. Гайда, Р. Пляцко. Іван Пулюй : Життєписно-бібліографічний нарис. Наукове товариство імені Шевченка. Львів, 1998. 277 с.